

Sprawozdanie z działalności Sekcji w 2019 r.

Sekcja Historii Informatyki PTI została powołana 7.02.2009 uchwałą ZG nr 62/X/09. Aktualnie w pracach uczestniczy 40 członków PTI i ok. 60 osób spoza PTI jako tzw. członkowie-korespondenci.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

1. Uruchomiono w czerwcu 2016 r. portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wzorowane jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska 3W z Gliwic na podstawie umowy serwisowej. W 2019 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów. Efektem kolejnego rocznego działania portalu jest ok. 46,2 tys. odsłon (wzrost o 15%) wykonanych przez 14.000 użytkowników (wzrost o 32%). Zasoby archiwum cyfrowego portalu na dzień 31.12.2019 przedstawiały się następująco:
 - **72.215 (wzrost o 26,8%) stron w 1.868 (wzrost o 41,7%) dokumentach z 305 (wzrost o 11,3%) kolekcji.**
 - **5.700 (wzrost o 34,4%) osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach),**
 - **3.614 (wzrost o 38,9%) pozycji w indeksie marek (firmy, systemy, przedsięwzięcia itp.),**
 - **2.909 (wzrost o 56,9%) opisanych dat.**Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 33.424 użytkowników w trakcie 55.237 sesji dokonując 152.498 odsłon. Szczegóły podano w zał. nr 1.
2. **Opracowanie noty biograficznej** prof. Thanasisa Kamburelisa na stronie wikipedia.pl z inicjatywy Kol. Wacława Iszkowskiego. W trakcie prac pozyskano nieznane wcześniej artykuły z Zeszytów Naukowych Pol. Śląskiej z lat 1976-80 oraz artykuł z 1975 r. ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej (referat wygłoszony na konferencji w Politechnice Gdańskiej).,
3. W związku z informacją, że w **Muzeum im. Orła Białego** w Skarżysku-Kamiennej znajduje się komputer prod. WZE Elwro z militarnej serii Rodan 10, wystąpiono o dodatkowe informacje. Muzeum przygotowało dla portalu zestaw zdjęć obrazujących stan urządzenia (niestety niekompletne), a w zamian przekazano do biblioteki Muzeum komplet wydawnictw historycznych PTI. Zestaw fotografii prezentowany jest w portalu pod adresem: <https://historiainformatyki.pl/historia/galeria/sprzet-komputerowy/rodan>
4. **Historia informatyki w uczelniach** – w ciągu roku 2019 powiększono zasób tej kolekcji. Ze względu na prawa autorskie do niektórych pozycji są one jedynie sygnalizowane okładkami i spisami treści. Kolekcja na dzień 31.12.2019 r. liczyła 54 pozycje, opisujących historię informatyki w uczelniach, wydziałach, instytutach i katedrach.
5. **BC PTI** – zespół PCSS uruchomił w 2016 rozwiązanie biblioteki cyfrowej w chmurze pod adresem <https://informatyka.locloud.pl/about> wpisując BC PTI do Federacji Bibliotek Cyfrowych. W 2019 prowadzono prace mające na celu wzrost liczby pozycji w bibliotece - wpro-

wadzano dwie kolejne kolekcje publikacji z serii Polska informatyka: oraz Zeszyty Historyczne PTI.

6. Współpraca z Bibliotekami Cyfrowymi Politechniki Śląskiej i Warszawskiej przebiegała bez zarzutu,. Wykonane dotychczas prace praktycznie zamykają możliwy do cyfryzacji zespół opracowań i publikacji ze względu na wymagania prawa autorskiego, jak i wyczerpanie zasobów dostępnych w tych bibliotekach. Stwierdza się brak cyfrowych wersji opracowań Krajowej Konferencji Inżynierii Oprogramowania oraz wydawnictw konferencji Jurata.
7. Konkurs – w ciągu 2016 r przeprowadzono ocenę zgłoszonych propozycji konkursowych, proces recenzji i koniecznych poprawek autorskich. Dokonano wyboru firmy wydawniczej (Presscom – Wrocław). W trakcie prac redakcyjnych przyjęto nazwę serii **Polska informatyka**;, która poprzedza właściwy tytuł publikacji. W 2019 wydano kolejną pozycję, zamykającą cykl związany z obchodami 70-lecia polskiej informatyki:
 - **M. Hołyński - Polska informatyka: Zarys historii; Warszawa 2019,**
ISBN 978-83-95235-74-0 (wersja elektroniczna).Ponadto pliki cyfrowe przekazano bibliotekom Politechniki Śląskiej i Warszawskiej.
8. **W 2019 prowadzono nadal stronę Historia informatyki na portalu FB.**
<https://www.facebook.com/historia.informatyka/> . Strona jest wykorzystywana do publikowania komunikatów o zawartości i nabytkach portalu historycznego. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że do publikowania informacji o dorobku polskiej informatyki włączają się tam osoby spoza PTI. Stopień zainteresowania jest różny – od 100 do nawet 1000 i trudno jest ocenić przyczyny takich rozbieżności.
9. **Konferencja Wrocław** – 26 czerwca 2019 r. Oddział Dolnośląski zorganizował konferencję dla upamiętnienia 60 rocznicy powołania WZE Elwro. Konferencja odbyła się w Politechnice Wrocławskiej. W trakcie konferencji przedstawiono w formie prezentacji zarys historii WZE Elwro, historię 70 lat rozwoju informatyki w Polsce (Sekcja Historii Informatyki PTI) oraz współpracę uczelni wrocławskich z Elwro.
10. **Portal Sprawy Nauki** zamieścił recenzje do 4 tomów serii Polska informatyka: w numerach 10 i 11 z 2019 r. <http://www.sprawynauki.edu.pl/>
11. We wrześniu 2019 udostępniono w portalu roboczą wersję opracowania Kol. Wacława Iszkowskiego o **historii targów Cebit**. Celem publikacji było zebranie uwag i uzupełnień do opracowania, które wydano w grudniu sumptem Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji. Wersja elektroniczna finalnej wersji została umieszczona w archiwum za zgodą Autora.
12. **W 2019 r przygotowano i wydano** (elektronicznie) dwie kolejne pozycje z serii **Zeszyty historyczne PTI**, a mianowicie:
 - (nr 2) Krótka historia działu Informatyzacja. Studium porównawcze,, opr. Jerzy S. Nowak, Warszawa 2018, ISBN 978-83-65750-11-2, (stan prawny na 15.06.2018 r.),
 - (nr 3) Firma ICL w Polsce, opr. Andrzej Goleń, Wyd. I, Gliwice, listopad 2019, ISBN 978-83-65750-12-9.

13. Portal odnotował **25-lecie 1 Kongresu Informatyki Polskiej**, który odbył się w Poznaniu w dniach 1-3 grudnia 1994 r.;
14. **7 grudnia 2019** r. Muzeum Historii Komputerów i Informatyki w Katowicach obchodziło 7 rocznicę powołania. Z tej okazji na konferencję rocznicową przygotowano prezentację „Informatyka na węglu i stali”, obrazującą rozwój informatyki w woj. śląskim na przestrzeni ostatnich 70 lat.
15. W 2019 r. Sekcja wniosowała o opracowania i otrzymywała szereg dawnych publikacji i opracowań. Należy tu w szczególności wymienić:
 - dar Kol. **Wiesława Szafrąca** – 4 roczniki PC Kuriera z lat 1990 – 1993, które zostały przekazane do Katowickiego Muzeum Historii Komputerów i Informatyki,
 - **MIR Elliott 905** – jeden z uczestników konferencji we Wrocławiu przekazał portalowi skan publikacji z 1977 r – „Opracowanie systemu komputerowego na statku badawczym Profesor Siedlecki”; wydawca Morski Instytut Rybacki udzielił zgody na udostępnienie publikacji w sieci,
 - **dr hab. inż. Wiesław Cetera** udostępnił do cyfryzacji i swoje opracowanie przedstawiające zarys historii czasopisma *IKS Informatyka, Komputery, Systemy*, wydawanego w latach 1986-1989 oraz nieznanie wcześniej opracowanie „*Krótki opis programowanej maszyny cyfrowej XYZ-I*” z ok. 1963 r.,
 - **dr Mirosław Sikora** z IPN Katowice udostępnił portalowi obszerne opracowanie o współpracy wywiadów PRL i NRD w sferze nauki i techniki,
 - **prof. Jerzy Kisielnicki** udostępnił szereg artykułów i opracowań z lat 70-ych; zostały wprowadzone do serwisu w postaci odrębnej kolekcji autorskiej.

Niezależnie od ww otrzymano od szeregu osób stare skrypty, dokumentację, zarówno papierową jak i w plikach elektronicznych. Do grona ofiarodawców należeli m.in.: Jerzy Bezpalko, Jarosław Deminet, Marcin Kaźmierczak, Jerzy Kurowski, Wojciech Nowakowski, Bogdan Pilawski, Marek Snowerski, Jan Sztajer.

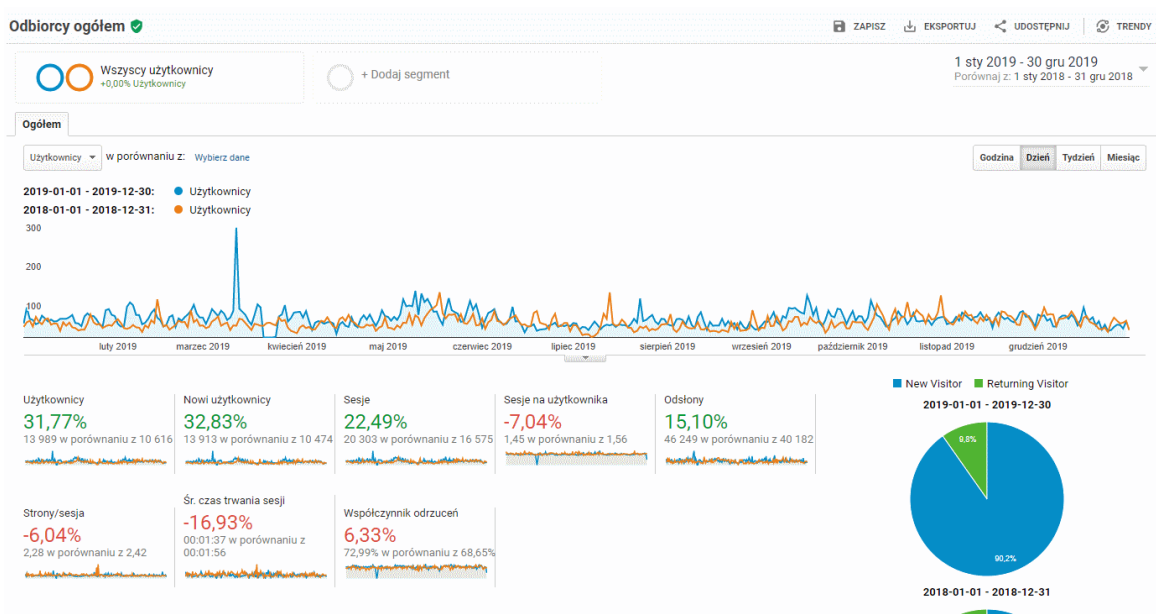
Konieczne jest podjęcie dyskusji na najbliższym Zjeździe PTI o dalszych formach prowadzenia prac historycznych i przechowania niektórych kolekcji archiwalnych, w tym Biuletynu PTI.

Sprawozdanie z działania portalu www.historiainformatyki.pl w 2019 roku

Uruchomiono w czerwcu 2016 r. portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wdrożone jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska na podstawie umowy serwisowej.

W 2019 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów.

Efektom kolejnego rocznego działania portalu jest 46,2 tys. odsłon (wzrost o 15%) wykonanych przez 14 tys. użytkowników (wzrost o 32%) podczas 20 tys. sesji (wzrost o 23%). Wzrosty podano w stosunku do roku 2018.

84% ruchu pochodzi z Polski, 9% z USA, pozostały ruch jest z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Kanady, Ukrainy, Chin, Holandii, Irlandii i Rosji (oraz śladowy ruch z innych krajów). Portal w 2019 roku odwiedzili użytkownicy z 86 krajów. Następuje dalszy spadek ruchu z komputerów stacjonarnych na korzyść smartfonów: z 74% na 68% dla desktopów i z 23% na 30% dla smartfonów. Ruch z tabletów jest w miarę stały i wynosi ok. 2%. Najwięcej jest ruchu organicznego z wyszukiwarek (wzrost o 45%), co jest prawdopodobnie efektem prac optymalizacyjnych w ramach usług konserwacyjnych w 2019 roku i bezpośredniego (wzrost o 40%), natomiast nastąpił spadek ruchu za pośrednictwem social mediów o 18% i z odwołań (referral) – też o 18%. Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 33.424 użytkowników w trakcie 55.237 sesji dokonując 152.498 odsłon.

Zasoby archiwum cyfrowego portalu na dzień 31.12.2019	2018	2019
Kolekcji dokumentów	274	305
Dokumentów	1318	1868
Stron	56966	72215
Osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach)	4241	5700
Wpisów w indeksie marek (firmy, systemy, przedsięwzięcia itd.)	2603	3614
Dat opisanych w dokumentach	1854	2909